

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְח **אַל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים** "רַאשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֵט: 19:20**

עַרְש"ק כב' סיון תשע"ד (20.6.14) **צִיָּאת הַשְּׁבֵט: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אֶתְּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה"

עַל הַפְּתוּב (במדבר טו', לב'), "וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ", אוֹמְרִים חו"ל: מְדוּעַ עָלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ, אֲדוֹן כָּל הַנְּבִיאִים, הָעֵנּוּ מִכָּל הָאָדָם, לְהַצִּיעַ לְקִרְחַ עֲנֵשׁ מְשׁוּנָה שְׂכֻזָּה – "וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ"? הָאֵם חֹסְרִים עוֹנְשִׁים שׁוֹנִים וּמְשׁוֹנִים וְלֹא רְגִילִים, שְׁמָהֶם נִיתֵן יִהְיֶה לְהוֹכִיחַ לְכָל, שְׁקִרְחַ נִעְנֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם?

תְּחִלָּה, נִקְדֵּים לְהַבִּיא מָה שְׂכַתְּב הַגֵּה"ק, בְּעַל הַהַפְּלֵא"ה, בְּסִפְר "פְּנִים יְפוֹת" ("אם פְּמוֹת"): הִנֵּה, כְּתוּב בְּגִמְרָא (שְׁבֵט פּח): "וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר', אָמַר רַבִּי אֲבָדִימִי בַר חַמָּא בַר חַסָּא: מְלַמֵּד, שְׂכַפְפָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית (=הַעֲמִיד אֶת הָהָר עֲלֵיהֶם), וְאָמַר לָהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה – מוֹטָב. וְאִם לֹא – שָׁם תִּהְיֶה **קְבוּרַתְכֶם**..."

וְהִקְשׁוּ ה' תּוֹסְפוֹת: לְמָה הָיָה צוּרְךָ לְכַפּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל הָרַ כְּגִיגִית וְלִהְכָרִיחֶם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה? הֲלֹא כָּבֵד הַסְּכִימוֹ מְרִצוֹנֵם הַטוֹב לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּשֶׁאָמְרוּ: "**נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע**"?

וְתִרְץ ה' פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ" וְאָמַר, כִּי מָה שְׂקַבְּלוּ יִשְׂרָאֵל מְרִצוֹנֵם הַטוֹב הָיָה רַק תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, שְׂאִפְשֵׁר לְקַיֵּמָה בְּנִקְל. אֲבָל תּוֹרָה – שְׂבַעֲל – פֶּה, שְׂהִיא אַרוּכָה מֵאָרֶץ מִידָה, וַיֵּשׁ בָּהּ הַרְבֵּה חוֹמְרוֹת וּסְגִיגִים, לֹא רָצוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל, וְלִכֵּן כְּפָה עֲלֵיהֶם הַקַּב"ה הָרַ כְּגִיגִית וְהַכָּרִיחֶם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כְּלָה כְּמַקְשָׁה אַחַת.

תְּרוּץ זֶה מְבוֹאֵר גַּם בְּמִדְרָשׁ תְּנַחוּמָא (נח, ג): "אִם תֹּאמַר עַל הַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב 'כְּפָה עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר', וְהִלֵּא מִשְׁעָה שְׂאָמַר לָהֵן 'מְקַבְּלִין אַתֶּם אֶת הַתּוֹרָה? עֲנוּ (יִשְׂרָאֵל) כָּלֶם וְאָמְרוּ: 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע'... אֲלֵא אָמַר לָהֵן עַל הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, שְׂיֵשׁ בָּהּ דְּקְדוּקֵי מִצּוֹת קְלוֹת וְחִמּוּרוֹת, וְהִיא עֲזָה כְּמוֹת, וְקִשָּׁה כְּשֶׁאוֹל קְנָאָתָהּ, לְפִי שְׂאִין לוֹמֵד אוֹתָהּ (=אֶת הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה), אֲלֵא מִי שְׂאוּהֵב (אֶת) הַקַּב"ה בְּכָל לְבוֹ וּבְכָל נַפְשׁוֹ וּבְכָל מְאוּדוֹ".

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכָאן יְסוּד גְּדוֹל וְחֻשׁוּב: מִי שְׂאִינוּ מְקַבְּל עָלֵינוּ עַל תּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, נִעְנֵשׁ בְּכַף שְׂהוּא **נִקְבֵר** חַיִּים (=בְּעוּדוֹ בְּחַיִּים). כְּפִי שְׂרֵאִינוּ בְּמִתֵּן תּוֹרָה, כְּאִשֶׁר יִשְׂרָאֵל לֹא הַסְּכִימוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּם אֶת הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, כְּפָה עֲלֵיהֶם הַקַּב"ה אֶת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם: "אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה – מוֹטָב. וְאִם לֹא – שָׁם תִּהְיֶה **קְבוּרַתְכֶם**..." – דְּהִינוּ, **קְבוּרָה** בְּחַיִּים תַּחַת הָהָר.

בְּדִרְךָ זֶה מְבֹאֵר ה' פְּנִים יְפוֹת" אֶת מְאָמַר חו"ל בְּגִמְרָא (שְׁבֵט קה): "אָמַר רַב יְהוּדָה, אָמַר רַב: כָּל הַמִּתְעַצֵּל בְּהַסְּפָדוֹ שֶׁל חֶכֶם, רֵאוּי **לְקוּבְרו** בְּחַיִּיו, שְׂנַאָמַר (יְהוֹשֻׁעַ כד'): 'וַיִּמַּת יְהוֹשֻׁעַ בֵּן נוֹן עֶבֶד ה'... וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגְבוּל נַחֲלָתוֹ... מִצְּפוֹן לְהַר גֵּעֵשׁ'. (וּמָהוּא הַר גֵּעֵשׁ?) מְלַמֵּד שְׂרַגֵּשׁ (=הַסְּתַעַר) עֲלֵיהֵן הָהָר **לְהוֹרְגָן**".

שְׂפֹן, עֵיקַר גְּדוּלְתָם שֶׁל חֶכְמֵי הַתּוֹרָה הוּא בְּכַף, שְׂהֶם עֲמָלִים וּבְקִיאִים, בְּבִרוּר הַהֲלָכוֹת בַּתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה כָּאן בְּאָרֶץ. וְלִכֵּן מִטַּעַם זֶה, כָּל הַמִּתְעַצֵּל בְּהַסְּפָדוֹ שֶׁל חֶכֶם, הַמְּבַרֵר בִּירוּרֵי הַלְּכוֹת בַּתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, הָרִי הוּא מְגָלָה בְּכַף שְׂהוּא מְזוּלָל בְּכַבוֹד הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, וְעַל – בֵּן רֵאוּי לְקוּבְרוֹ בְּחַיִּים בְּאָרֶץ, כְּפִי שְׂאָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: "אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה – מוֹטָב. וְאִם לֹא – שָׁם תִּהְיֶה **קְבוּרַתְכֶם**..." – תַּחַת הָהָר.

וּמַעַתָּה מְבוֹאֵר הַיֵּטֵב הַטַּעַם לְכַף שְׂבַחַר מֹשֶׁה לְקִרְחַ וּלְכָל עַדְתּוֹ עוֹנֵשׁ שֶׁל **קְבוּרָה** בְּחַיִּים, כְּמוֹ שְׂכַתְּבוּב: "וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אֶתְּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה". שְׂכֹן, קִרְחַ וְכָל עַדְתּוֹ חָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, וּכְפָרוּ בַּתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה. וְהָרִי מֹשֶׁה רַבְּנוּ הָיָה רֹאשׁ וְרֵאשׁוֹן לְכָל חֶכְמֵי הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה, כְּפִי שְׂשֻׁנֵינוּ בְּמַסְכַּת אַבוֹת (אַבוֹת א, א): "מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסְרָהּ לְיְהוֹשֻׁעַ, וְיְהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנְבִיאִים, וְנְבִיאִים מִסְרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה".

וְלִכֵּן, כְּמוֹ שְׂבַמְתֵּן תּוֹרָה כְּפָה הַקַּב"ה אֶת הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה עַל יִשְׂרָאֵל כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם, שְׂאִם לֹא יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה שְׂבַעֲל – פֶּה – "שָׁם תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם..." – כְּךָ נִעְנֵשׁוּ קִרְחַ וְעַדְתּוֹ, **שְׂנַקְבְּרו** בְּחַיִּים, עַל שְׂכַפְּרוּ בַּתּוֹרָה **שְׂבַעֲל – פֶּה**. (אֵלֶּה תִּכֵּן דְּבָרָיו הַמְּתוּקִים שֶׁל ה' פְּנִים יְפוֹת") (עַל פִּי "אוּרְהָ שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"וַיִּדְבֹר (מֹשֶׁה) אֶל קַרְח וְאֶל כָּל עֲדַתוֹ לֵאמֹר בִּקֶּר וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ וְאֶת הַקְּדוֹשׁ וְהַקָּרִיב אֵלָיו"

על הפתוב, "בִּקֶּר וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ", שואלים חז"ל, מדוע דחה משה את קרח ועדתו, וצוה לחכות עד הבקרה? שאלה זו שואל גם הרב"ק בעל ה"אמרי יוסף" זיע"א, מדוע אמר להם משה דוקא לחכות עד הבקרה ("בִּקֶּר וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ")?

ויש לומר, שהנה, מבואר בזהר הקדוש, שהאדם צריך להיות מבעלי חשבון הנפש, ובכל לילה קודם השכיבה צריך לפשפש במעשיו, ויתודה על המעשים הרעים שעשה, ויעשה תשובה עליהם. לכן אמר משה "בִּקֶּר וַיֵּדַע ה'..." שכן, היה סבור שאולי בערב יפשפשו במעשיהם ויעשו תשובה.

אלא שקרח ועדתו לא עשו כן. ומניין יודעים זאת? מהכתוב בפרשה. שכן, כמה פסוקים לאחר מכן כתוב "ויקהל עליהם קרח". וכתב רש"י שם, שהיו הולכים בדברי ליצנות כל הלילה, ולא היו ישנים כלל, ולכן לא פשפשו במעשיהם וממילא לא שבו בתשובה...

"העיני האנשים ההם תנקה?"

על חומרת ההסתכלות בעריות, כתוב בזהר הקדוש ("פקודי"), שיש מלאך/ממונה אחד מצד הטומאה, ושמו "פתות", ושמו זה נקרא על שום תפקידו, לפתות את האדם להסתכל בדברים האסורים (דברי נאוף וזנות).

והנה, אם האדם נכשל והתפתה לאותו ממונה, להסתכל בעריות, לאחר שאותו אדם מת ונקבר בקבר, בא אותו ממונה ומחזיר לו את נשמתו, נוטל את האדם ומשבר באכזריות את עצם העינים, ולאחר מכן נוטל את עיני האדם, ודן אותו בייסורים קשים ומרים.

לאחר כל זאת מורידים את אותו אדם לחדר אחד בגיהנום, שנקרא "בור", ושם מצויים אלפי ורבות של נחשים ועקרבים, שאוחזים באדם, ונושכים אותו, ומטילים בו את הארס שלהם...לא עלינו. וכל זאת קורה כאשר אין האדם שומר על עיניו, ועובר על "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם".

אבל אדם, השומר על קדושת העינים, ונזהר תמיד שלא להרים את עיניו אל הנשים כלל, מגיע להשגות רוחניות גבוהות, וזוכה לראות מסוף העולם ועד סופו. וזאת, כפי שמסופר על רבי מאיר אבוחצירה, שקדש את עיניו כל ימיו.

ומעשה שהיה כד הנה. בחור צעיר ממשפחה חרדית מהעיר לונדון נעלם ביום בהיר אחד, מבלי להשאיר עקבות. הזמן חלף, והיה חשש כבד לחיי הנער. ההורים פנו למשטרה ומצו כל צורת חיפוש אפשרית, אך למרות הכל, הבחור לא נמצא, ועקבותיו נעלמו.

בצר להם החליטו ההורים השבורים לנסוע אל הגאון הקדוש רבי מאיר אבוחצירה, שהיה אז בארץ ישראל, ולבקש את עצתו.

נטלו ההורים מעט חפצים, ויצאו לדרך. כעבור זמן מה הגיעו אל בית הרב, נכנסו אליו פנימה, ספרו לו את פרטי המקרה, ובקשו את עצתו. צערם נגע מאד ללבו של הרב. מה עשה הרב? בקש מעוזרו ניר ועט, והתחיל לשרטט על הניר מרובע, וכך אמר לאבא: "כאן אתה גר בלונדון". הרב משך קו מאותו מרובע, ואמר: "זה הרחוב שלך... זה הרחוב המקביל... הנה הרחוב הבא... ברחוב הזה, שהוא השלישי מביתך יש פנסיה. הנה השרטוט של הפנסיה שלה. דע לך אבא יקר, שבפנסיה הזו בקומה השלישית שבווי בנד, ואני מברך אותך שתצליח לשחררו בנקל".

האב ההמום הודה לרב, נפרד ממנו לשלום, ומיד שב לארצו, מהר למשטרה וספר להם שקבל מידע ממקור נאמן, שבו נחטף על-ידי מסיונרים, ונמצא בפנסיה שברחוב אלמוני בקומה השלישית. המשטרה בדקה את הדבר, והתברר שאכן כך היה - באותו מקום בדיוק היה הנער האבוד.

הסיפור הזה התפרסם באותו זמן, ועד היום הוא מכה גלים. שכן, הדבר לא נתפס בהגיון. הרי רבי מאיר אבוחצירה מעולם לא היה בלונדון! וגם אם הוא שמע פעם על המקום הזה, כיצד ידע במדויק על כל רחובות העיר? וגם, אם הוא שמע עליהם פעם, מהיכן הוא ידע היכן גר אותו אב? ומי גלה לו שקימת שם פנסיה? וגם, אם הוא שמע על הפנסיה, מהיכן ידע במדויק מאיפה נכנסים אליה? ומניין לו המידע הסודי שהילד נחטף ונמצא שם - נתון שהמשטרה המקומית לא ידעה?

שאלו את רבי מאיר אבוחצירה בעצמו, איך ידע הרב את כל הפרטים הללו? ענה להם רבי מאיר: "מי ששומר על עיניו בקדושה ובטהרה, יכול לראות למרחקים, מסוף העולם ועד סופו..." (כפי שמובא בגמרא (חגיגה יב): "אור שברא הקב"ה ביום הראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו") (=יכול האדם לראות בו כל מה שמתרחש בכל מקום בעולם). כיון שהסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה, וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו מהם (=החביאו), שנאמר: 'וימנע מרשעים אורם', ולמי גנזו? - לצדיקים לעתיד לבוא, שנאמר: 'וירא אלהים את האור כי טוב'"). שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְחַ אֶל שְׂדֵי יִתְנוּ לָכֶם רְחִימִים רַאשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֻט: 19:20**

עֲרַשׁ"ק כַּב' סִיּוֹן תִּשְׁע"ד (20.6.14) **צִיָּאת הַשְּׁבֻט: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְהִנֵּה פְּרַח מִטָּה אֶהְרֵן לְבֵית לִוִי וַיֵּצֵא פְּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים"

עַל הַפְּתוּב, "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל נְשִׂאֵיהֶם מִטָּה לְנִשְׂאֵי... וַיְהִי מִמְּחֻרַת... וְהִנֵּה פְּרַח מִטָּה אֶהְרֵן לְבֵית לִוִי... וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֹּת מִלְּפָנֵי ה' אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ", מִפְּרֻשׁ "בְּעַל הַטּוֹרִים" דָּבָר פְּלֵא: "...אֵיתָא בְּמִדְרַשׁ, שְׁגַם* בְּמַעֲשֵׂה קִרְחַ, בְּלַע מִטָּה אֶהְרֵן אֶת מְטוֹתָם (=שֶׁל הַנְּשִׂאִים). וְכִשְׁהוֹצִיאוּ (הַנְּשִׂאִים "אִישׁ מִטָּהוּ") אִז תָּזַר וּפְלִט אוֹתָם (מִטָּהוּ שֶׁל אֶהְרֵן). וְלִכְךָ לֹא הוֹצִיאוּ (מְטוֹת הַנְּשִׂאִים) פְּרַח. וְעַל-כֵּן כְּתִיב וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֹּת. ("הַמַּטֹּת" חֶסֶר (ו'), לְפִי שְׁבָלְעָם (מִטָּה אֶהְרֵן))."

מִבּוֹאֵר מְכַאֵן, שְׁכַאֲשֶׁר בָּאוּ הַנְּשִׂאִים לְמִחְרַת, כְּדֵי לְקַחַת אֶת מְטוֹתָם, שֶׁהִנִּיחוּ לְמִשְׁמֶרֶת בְּאֵהֶל מוֹעֵד, רָאוּ שֶׁמִּטָּה אֶהְרֵן פְּרַח, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "וַיֵּצֵא פְּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים". אוּלַם, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ כָּל אֶחָד לְקַחַת אֶת מִטָּהוּ, הִסְתַּבֵּר לָהֶם שֶׁמִּטָּה אֶהְרֵן בְּלַע אֶת מְטוֹתָם. וְרַק עֲכָשְׁיוּ, כְּשֶׁבָאוּ לְקַחַת אֶת מְטוֹתֵיהֶם, פָּלַט אוֹתָם מִטָּה אֶהְרֵן. (*מֵעֵין זֶה מְצִינּוּ גַם בְּמִצְרַיִם, כַּאֲשֶׁר הִשְׁלִיךְ אֶהְרֵן אֶת מִטָּהוּ, וְזֶה נִהְפֵּךְ לְתַנּוּן. וְאוּ, הִשְׁלִיכוּ גַם הַחֲרָטוּמִים אֶת מְטוֹתָם וְגַם הֵם נִהְפְּכוּ לְתַנּוּנִים. אוּלַם, מִטָּה אֶהְרֵן בְּלַע אֶת מְטוֹתָם שֶׁל הַחֲרָטוּמִים, כְּפִי שְׁכַתוּב: "וַיִּשְׁלַךְ אֶהְרֵן אֶת מִטָּהוּ לְפָנֵי פְּרַעֲהוּ... וַיְהִי לְתַנּוּן... וַיִּקְרָא גַם פְּרַעֲהוּ לְחַכְמִים וְלִמְכַשְׁפִּים... וַיִּשְׁלִיכוּ (הַחֲרָטוּמִים) אִישׁ מִטָּהוּ וַיְהִי לְתַנּוּנָם, וַיְבַלַּע מִטָּה אֶהְרֵן אֶת מְטוֹתָם")."

וַצְרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין פְּלֵא זֶה. שְׁכֵן, מִדּוּעַ בְּלַע מִטָּה אֶהְרֵן אֶת מְטוֹת כָּל הַנְּשִׂאִים? וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַקֶּב"ה בִּקֵּשׁ לְלַמְדֵנוּ בְּזֶה יְסוּד גְּדוֹל. שְׁכֵן, הֵן אֵמַת שֶׁרַק מִטָּה אֶהְרֵן פְּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ, וְלֹא מְטוֹתָם. אוּלַם, כַּאֲשֶׁר מִטָּה אֶהְרֵן פְּרַח, הָיוּ הַמַּטֹּת שֶׁלָּהֶם בְּלוּעִים בְּתוֹכוֹ. וְלִכֵּן, נִמְצְאוּ לְמִדִּים מְכַךְ שֶׁלְּשֵׁה יְסוּדוֹת חֲשׁוּבִים:

א. מִה שֶׁפְּרַח מִטָּה אֶהְרֵן הוּא בְּעִזְרַת כָּל שְׂאֵר הַמַּטֹּת שֶׁל הַנְּשִׂאִים, שֶׁהָיוּ בְּלוּעִים בְּתוֹכוֹ.
ב. כַּאֲשֶׁר פְּרַח מִטָּה אֶהְרֵן, פְּרַחוּ גַם שְׂאֵר הַמַּטֹּת, מִפִּינּוּן שֶׁהָיוּ כְּלוּלִים בּוֹ.
ג. רַק כַּאֲשֶׁר נִפְרְדוּ הַמַּטֹּת מִקְדוּשְׁתוֹ שֶׁל אֶהְרֵן, שׁוּב לֹא פְּרַחוּ.

וּמִזֶּה לְמִדּוּ יִשְׂרָאֵל לְקַח גְּדוֹל וְנִשְׁגָּב: כְּשֶׁאֶהְרֵן הִכְהֵן עָשָׂה אֶת הָעֲבוּדָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה זֶה בְּעִזְרַתָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִשְׁפִּיעוּ עָלָיו מִקְדוּשְׁתָם. וּמֵאַחַר וְכַךְ, הִנֵּה, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אֶהְרֵן אֶת הָעֲבוּדָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לֹא רַק לְבָדוּ עָשָׂה אֶת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, אֲלָא גַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ עִמוֹ, וְכִאֵילוּ גַם הֵם עָשׂוּ אֶת הָעֲבוּדָה.

וְהַדְּבָר הַחֲשׁוּב בְּיוֹתֵר הוּא, שְׁכַאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל נִפְרְדִים מִקְדוּשְׁתוֹ שֶׁל אֶהְרֵן, דִּינָם הוּא כְּמוֹ הַמַּטֹּת, שֶׁלְּאַחַר שֶׁנִּפְרְדוּ מִמִּטָּהוּ שֶׁל אֶהְרֵן, שׁוּב לֹא פְּרַחוּ.

וְהִנֵּה, כִּידוּעַ, קִרְחַ וְעִדְתוֹ הִתְלוּנְנוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה, וְאָמְרוּ לוֹ: 'כָּל הָעֵדָה כָּלָם קְדוּשִׁים', וּמִדּוּעַ שְׁלֹא יְהִיָה לָהֶם חֵלֶק וְנִחְלָה בְּעֲבוֹדַת הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל בְּמִשְׁכַּן? וְזֹאת, כְּפִי שְׁכַתוּב: "וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֵן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם... כָּל הָעֵדָה כָּלָם קְדוּשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קַהֲלִי ה'?"

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַקֶּב"ה עָשָׂה אֶת נִס פְּרִיחַת מִטָּה אֶהְרֵן רַק לְאַחַר שֶׁבְּלַע אֶת מְטוֹת הַנְּשִׂאִים, כְּדֵי לוֹמֵר לְקִרְחַ וּלְכָל עִדְתוֹ, שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל חֵלֶק וְשׁוֹתֵפוֹת בְּעֲבוֹדַת הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל. אוּלַם, כָּל זֹאת, רַק בְּתַנְאֵי שְׁלֹא יְהִיוּ נִפְרְדִים וּמִפּוֹרְדִים מִמִּשְׁה וּמֵאֶהְרֵן, צְדִיקֵי הַדּוֹר.

"עֲשֵׂר שְׁמוֹר לְבַעְלִיו לְרַעְתּוֹ" (עַל פִּי "אוֹרְהַ שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהַ"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

אָמְרוּ חו"ל בְּגִמְרָא, שֶׁעֲשִׂירוֹתוֹ שֶׁל קִרְחַ הִיא שְׁגִרְמָה לוֹ לְרַדַּת לְבָאֵר שַׁחַת, וְעַל-כֵּן אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ (קַהֲלַת ה'), יב': "עֲשֵׂר שְׁמוֹר לְבַעְלִיו לְרַעְתּוֹ".

וְכִמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (פְּסָחִים קִיט'): "אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר חֲנִינָא: שְׁלֹשׁ מִטְמוֹנוֹת הֵטְמִין יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם. אַחַת נִתְגַּלָּה לְקִרְחַ. וְאַחַת לְאַנְטוֹנוֹנוֹס בֶּן אֲסוּרוֹס. וְאַחַת גְּנוּזָה לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא. (וְזֶהוּ שְׁכַתוּב) 'עֲשֵׂר שְׁמוֹר לְבַעְלִיו

לְרַעְתוֹ – אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: זֶה עוֹשֵׁרוֹ שֶׁל קִרְחָה”.

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִיָּן זֶה. שְׂכָן, מְדוּעַ סָבַב הַקַּב”ה כֶּךָ, שֶׁלְקִרְחָה יִתְגַּלֶּה אוֹצֵר כָּל-כֶּךָ גְּדוּלָּה? נִרְאֶה לְבָאָר עֲנִיָּן זֶה עַל-פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁלְפָנַי שְׁחָטָא קִרְחָה וְקָם כְּנֶגֶד מִשָּׁה רַבְּנּוּ, הִיָּתָה לוֹ נִשְׁמָה גְּדוּלָּה שְׁמֵאִירָה אֶת הָעוֹלָם, וּכְפִי שְׁמֵבִיא ”אוֹר הַחַיִּים” הַקְּדוּשׁ (קִרְחָה): ”וְהִנֵּה, בָּא קִרְחָה לְהַחֲלִיף עֲנִיָּי הַקְּדוּשָׁה, וְלְהַפְּךָ הַכְּהוֹנֵה מִמְּקוֹמָהּ, (וְעַל יְדֵי כֶּךָ) נִפְגְּמוּ עֲנִיָּי הַקְּדוּשָׁה שְׁבִשְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, שְׁהִיוּ כָּלָן לְשִׁבְחָה... (שְׂכָן), בְּתַחֲלִילָה הָיָה נִקְרָא קִרְחָה ‘טְהוֹר’, בֶּן יֶצְהָר – שְׁהִיָּה מְאִיר לְעוֹלָם כְּצַהָרִים. בֶּן קָהָת – שְׁהִיָּה מְקַהֵה שִׁינֵי כָּל (ה)רֹאֵה גְּדוּלָּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ. בֶּן לִוִי – שְׁנַתְּלוּהוּ מִיּוֹם לִידָתוֹ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכִמְהָ מַעֲלוֹת. וְעַכְשָׁיו, הָעֲנָף עֲצָמוֹ, שְׁנִקְרָא קִרְחָה, נִפְגָּם, וְנִעֲשָׂה בּוֹ קוֹרְחָה”.

לְפִי זֶה נִרְאֶה, כִּי מָה שֶׁסָּבַב הַקַּב”ה, שֶׁקִּרְחָה יִגְלֶה אֶת שְׁלִישׁ הַמְּטָמוֹן שֶׁל יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא, כְּדֵי לְהַעֲמִיד אֶת קִרְחָה בְּנִסְיוֹן שֶׁל עוֹשֵׁר, כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְהַתְּעֵלוֹת בְּקְדוּשָׁה. וְלָכֵן, מִן הַשָּׁמַיִם הִטִּילוּ עַל קִרְחָה אֶת הַנִּסְיוֹן לְהַתְּקַדֵּשׁ וְלֹא לְהִנּוֹת כָּלֵל מִכָּל הָעוֹשֵׁר הָרַב שְׁמָצָא, כְּפִי שְׁמָצִינוּ אֲצֵל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ מֶלֶךְ מִצְרַיִם לֹא נִתְּפְתָה מִכָּל הָרְכוּשׁ הָרַב שְׁהִיָּה לוֹ. וְכֵן מְצִינוּ גַם אֲצֵל רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ (רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא), שֶׁזָּכָה לְעִשְׂרוֹת, כְּמְבוֹאֵר בְּגִמְרָא (גִּיטִין נט’): ”מִיּוֹת מִשָּׁה וְעַד רַבִּי (=רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ), לֹא מְצִינוּ תוֹרָה וּגְדוּלָּה בְּמָקוֹם אֶחָד”. וְעוֹד אָמְרוּ חו”ל בְּגִמְרָא עַל אֲנִטּוּנִינוּס וְרַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ (בְּרִכּוֹת נו’): ”שְׁלֹא פָּסְקוּ מְשַׁלְּחָנָן לֹא צָנוֹן וְלֹא חוֹרֵת וְלֹא קִישׁוֹת, לֹא בִיּוֹת הַחֲמָה וְלֹא בִיּוֹת הַגְּשָׁמִים”. (כְּלוּמֶר, שְׁהִיָּה לְרַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ, רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, שֶׁפָּעַר רַב טוֹב כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה). וּבְכָל זֹאת הָעִידוֹ עָלָיו בְּגִמְרָא (כְּתוּבוֹת קד’): ”בְּשַׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבִּי, זָקַף עֵשֶׂר אֲצַבְעוֹתָיו כְּלָפִי מַעֲלָה, (ו)אָמַר: רַבְּנּוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנַיךְ שִׁיגְעָתִי בְּעֵשֶׂר אֲצַבְעוֹתַי בְּתוֹרָה, וְלֹא נִהְיֵיתִי אֲפִילוֹ בְּאֲצַבְעַ קִטְנָה”.

וְלָכֵן, אִם קִרְחָה הָיָה נוֹהֵג בְּמְטָמוֹן שֶׁגְּלָה כְּפִי שְׁנֵהֵג רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ, שְׁלֹא לְהִנּוֹת כָּלֵל מִכָּל הָרְכוּשׁ הַזֶּה אֲפִילוֹ בְּאֲצַבְעַ קִטְנָה, הָיָה זֹכָה לְמַדְרָגוֹת גְּדוּלוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת... אוֹלָם, כְּאֲשֶׁר לֹא הִצְלִיחַ לְעֲמוֹד בְּנִסְיוֹן שֶׁל הָעוֹשֵׁר, נִפְּל ”מֵאֲגָרָא רְמָה לְבִירָא עֲמִיקְתָּא”, מִשׁוּם שֶׁשָּׁקַע בְּתַאֲוֹת הַמְּמוֹן שֶׁל עוֹשֵׁרוֹ הַגְּדוּל. וּמֵאַחֵר ו”עֲבִירָה גוֹרֶרֶת עֲבִירָה”, רָדַף גַּם אַחֲרֵי הַכְּבוֹד, בְּרִצּוֹתוֹ לְהִיּוֹת הַכֹּהֵן הַגְּדוּל, וְהַתְּקִים בּוֹ מָה שֶׁדָּרְשׁוּ חו”ל, ”עֵשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלֵי לְרַעְתוֹ”.

”כָּל הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים וּבְתוֹכָם ה”

הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹאֵל סִירְקִיס הִדְוּעַ בְּכִינוּי הַב”ח (עַל סִפְרוֹ בֵּית הַחֵדֶשׁ, לְאַרְבַּעַת הַטּוֹרִים שֶׁל רַבְּנּוּ יַעֲקֹב בֶּן אֲשֶׁר) הוֹכֵתֵר בְּשַׁנַּת שַׁע”ט (1619) כְּרַבָּה שֶׁל קְרָאקָא, עִיר וְאִם בִּישְׂרָאֵל, וּבִירַת גְּאֻלְצֵיָה הַמְּעֵרְבִית. בְּאַחַד מִמְּסַעוֹתָיו בִּישׁוּבֵי הַמַּחְזוֹז נִזְדַּמְּן הַב”ח אֲצֵל רַב אֶחָד בְּעִירָה הַסְּמוּכָה לְקְרָאקָא. כְּדָרְכָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חַכְמִים, הַחֲלוּ הַרְבָּנִים לְשׁוֹחַח בְּדַבְרֵי תוֹרָה. אוֹלָם, לְמַגִּינַת לְבוֹ עֲמַד הַב”ח מִיד עַל הָעוֹבְדָה הַמְּצַעֲרַת, שְׁבַע־שִׁיחוֹ אִינוּ מוֹצֵא יָדָיו וְרַגְלָיו בְּתַלְמוּד וּבְפּוֹסְקִים, וְאֵף אִינוּ מְסוּגָל לְפָסוּק ”שְׁאֵלַת חֲכָם” כְּדַת וְכִדִּין. הַרְפִּין עֲצָמוֹ הַב”ח לְעֵבֶר מְאַרְחוֹ, וְאָמַר לוֹ: סְבוּרָנִי, שְׁעֵלִינוּ לְעִשׂוֹת חֲלִיפִין בְּכִסְאוֹת הַרְבָּנוֹת. אֵתָה תִּשְׁמַשׁ בְּרַבְּנוֹת בְּעִירִי, קְרָאקָא, וְאִילוֹ אֲנִי אֲטוֹל אֶת כְּהוֹנַת הָרַב בְּעִירָה שְׁלָךְ.

לְשִׁמְעַת הַדְּבָרִים הַלְלוּ, נִתְּפָעַם לְבוֹ שֶׁל רַב הַמְּקוֹם עַל ה”מַחְמָאָה” שֶׁשָּׁמַע זֶה עֵתָה מִפִּי אֶחָד מִגְּדוּלֵי הַדּוֹר, וְלֹא נִתְּקַרְרָה דַּעְתוֹ עַד שֶׁשָּׁאֵל אֶת הָאוֹרַח הַמְּכוּבָד: הָאֲמַנָּם סְבוּר כְּבוֹדוֹ שְׁעֵלִינוּ לְהַתְּחַלֵּף בְּתַפְקִידֵי הַרְבָּנוֹת? אַמֵּת וְיָצִיבוּ! – הִשִּׁיב לוֹ הַב”ח בְּפָנִים רְצִינִיּוֹת – וְכָל זֹאת מִהֲטַעַם הַפְּשׁוּט, שֶׁבְּקִהִילָה שְׁלָנוּ בְּקְרָאקָא ”כָּל הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים...”. שְׂכָן, בְּתֵי הַמְּדַרְשׁ מְלֵאִים בְּתַלְמִידֵי חַכְמִים מְבַקֵּר עַד עָרֵב, תַּלְמִידִים שֶׁהֵם לְמַדְנִים מוֹפְלָגִים. וְמִי שִׁישׁ לוֹ לְשִׁאוֹל ”שְׁאֵלַת חֲכָם”, אִינוּ מִתְּקַשֶּׁה לְקַבֵּל פֶּסֶק הַלְכָה בְּכָל שְׁאֵלָה שֶׁל אִיסוּר וְהִיתֵר, וּבְכָל בְּעִיָּה שֶׁל דִּינֵי מְמוֹנוֹת. וּפְיוֹן שְׂפָךְ, אֲפֶשֶׁר לְהוֹשִׁיב עַל כִּסֵּא הַרְבָּנוֹת בְּעִיר קְרָאקָא גַם מִי שֶׁלֹּא בָּקִי דֵי הַצָּרֵף בְּתַלְמוּד וּבְפּוֹסְקִים. אוֹלָם, בְּעִירָה הַקְּטָנָה הַזֶּה לֹא מְצוּיִים כְּמַעֲט לְמַדְנִים וְתַלְמִידֵי חַכְמִים, הַבְּקִיָּאִים בְּתוֹרָה וּבְהַלְכָה. לָכֵן, קִהִילָה זֶה זְקוּקָה לְרַב, שֶׁהוּא גְּדוּל בְּתוֹרָה, הַיּוֹדֵעַ לְהוֹרוֹת לִיְחִיד וְלְצִיבוּר, וּמְסוּגָל לְפָסוּק לְתוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם בְּכָל שְׁאֵלָה וּבְכָל דִּין...

נָא לְשְׁמוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְח **אֵל שְׂדֵי יִתְנוּ לָכֶם רְחִימִים** רַאשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֹת: 19:20**

עַרְש"ק כב' סיון תשע"ד (20.6.14) **צִיָּאת הַשְּׁבֹת: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"מִשֶּׁה וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל עוֹנְשָׁם שֶׁל קִרְח וְכָל עֲדָתוֹ, כְּתוּב בַּגְּמָרָא (סְנֵהֲדָרִין קי', מְתוּרָגִים): "אָמַר רַבָּה בְּרַ חֲנָה: פְּעַם אַחַת הִלְכְּתִי בְּדֶרֶךְ. אָמַר לִי סוּחַר יִשְׁמַעְאֵלִי: בֵּא וְאַרְאֶה לְךָ אֶת הַבְּלוּעִים שֶׁל קִרְח. הִלֵּךְ וְהִרְאֶה לִי שְׁנֵי בְּקִיעִים שֶׁהֵיָה יוֹצֵא מֵהֶם עֵשֶׂן... אָמַר לִי אוֹתוֹ הַיִּשְׁמַעְאֵלִי: הִקְשֵׁב (לְקוֹלוֹת שֶׁנִּשְׁמָעִים מִבְּטֶן הָאֲדָמָה). (וְאַחַר שָׁאֵל אוֹתִי): מָה שִׁמְעֶתָ? וְשִׁמְעֶתִי שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים כֹּךְ: 'מִשֶּׁה אֱמֶת וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת וְאַנְחָנוּ שִׁקְרָנִים'..."

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שִׁכְּוֵן, מִדּוּעַ קִרְח וְעֲדָתוֹ אוֹמְרִים דּוֹקָא "מִשֶּׁה וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת"?

נִקְדִּים לְהִבִּיא מָה שִׁמְצִינוּ בַּמְדָּרָשׁ (ב"ר ח' ה'): "אָמַר רַבִּי סִימוּן: בְּשַׁעָה שְׁבָא הַקַּב"ה לְבְרוּא אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, נִעְשׂוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת פִּיתִים פִּיתִים וְחִבּוּרוֹת חִבּוּרוֹת, מֵהֶם אוֹמְרִים: אֵל יִבְרָא (הָאָדָם), וּמֵהֶם אוֹמְרִים: יִבְרָא (הָאָדָם). הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (=זֶהוּ שְׁכָתוּב) (תְּהִילִים פה'): 'חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ'. (ה) חֶסֶד אוֹמַר 'יִבְרָא (הָאָדָם)', (מְכִינּוֹן) שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסְדִּים, וְ(ה) אֱמֶת אוֹמַר (ת) 'אֵל יִבְרָא (הָאָדָם)', שְׁ(כֵן) כָּלוּ שִׁקְרִים. (וְאֵילוֹ) (ה) צְדָק אוֹמַר 'יִבְרָא (הָאָדָם)'. שְׁ(כֵן) הוּא עוֹשֶׂה צְדָקוֹת, (ו) שְׁלוֹם אוֹמַר 'אֵל יִבְרָא (הָאָדָם)', דְּכִלְיָה קִטְטָה (= כָּלוּ מְרִיבָה)". הַחִידוּשֵׁי הַרִ"ם, בְּסִפְרוֹ "סִפְרֵי הַזְכוּת" (דף פג) מְבָאֵר, שְׁדוּד הַמְלָךְ, בְּאוֹמְרוֹ (תְּהִילִים קיט', קס'): "רֵאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת", הַתְּכּוֹן עַל רֵאשׁ/הַפְּתִיחָה שֶׁל עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, הַמְשָׁנָה וְהַגְּמָרָא, שֶׁהֵן רַאשֵׁי תִיבוֹת "אֱמֶת".

הִנֵּה, עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, שְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב, מִתְחִילוֹת בְּאוֹת א': "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ". הַמְשָׁנָה מִתְחִילָה בְּאוֹת מ' (בְּרִכּוֹת ב'): "מֵאִמְתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמֵעַ בְּעַרְבִית". וְאֵילוֹ הַתְּלֻמוֹד מִתְחִיל בְּאוֹת ת' (שָׁם): "תִּנְא הִיכָא קָאִי". וְכֹאשֶׁר נִצְרַף אוֹתִיּוֹת אֵלוֹ: "אֲנֹכִי, מֵאִמְתִּי, תִּנְא" – נִקְבֵּל אֶת הַמְלָה "אֱמֶת", וְזֶהוּ "רֵאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת".

וְכֵן מוּבָא ב' פְּרִי לְצִדִּיק" לְהַג"ק רַבִּי צְדוּק הַפְּהֵן זִיע"א, בְּשֵׁם רַבּוֹ (ל"ג בְּעַמְרָה): "וְשִׁמְעֶתִי מִרְבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְצוּק"ל: 'רֵאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת', דְּתוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב, דְּשׁוֹרְשָׁה הַעֲשָׂר הַדְּבָרוֹת מִתְחִיל בְּ(אוֹת) א', 'אֲנֹכִי'. וְהַמְשָׁנָה מִתְחִילָה בְּ(אוֹת) מ' – 'מֵאִמְתִּי'. וְהַגְּמָרָא בְּ(אוֹת) ת' – 'תִּנְא הִיכָא קָאִי'. וְהוּא עַל דֶּרֶךְ מָה שֶׁדְּרָשׁוּ בַּמְדָּרָשׁ (ב"ר א' ב', וְגַם בַּגְּמָרָא, שְׁבֹת נה'): 'וְחוֹתְמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הוּא 'אֱמֶת', דְּאֶלְפָּ(=א') הוּא רֵאשׁ הָאוֹתִיּוֹת, ה' – מ' אֲמִצְעִיתוֹ, וְה' – ת' סוּפֵן שֶׁל א"ב, עַל שֵׁם 'אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן'".

וְהִנֵּה, כִּידּוּעַ, חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, "אֱמֶת", מוּפִיעַ גַּם בְּהַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב, בְּכַתּוּב: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים" – סוּפֵי תִיבוֹת "אֱמֶת". וּמִכָּאֵן נִמְצְאוּ לְמִדִּים, שֶׁבְּחוֹתְמוֹ שֶׁל הַמְלָךְ/הַקַּב"ה ("אֱמֶת") נִפְתְּחוּ גַם הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב וְגַם הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּה ("אֲנֹכִי, מֵאִמְתִּי, תִּנְא") – לוֹמַר לְךָ, שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ אֱמֶת, וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת. וְעַל-כֵּן אָנוּ מְבָרְכִים: "אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נִטַּע בְּתוֹכֵנוּ".

וְעַתָּה, בֵּא וְרֵאֵה, שְׁאֲמַנָּם לְמֵרְאִית עֵינַי חֵלֶק קִרְח עַל מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהֵיָה כְּאֹמַר רֵאשׁ וְרֵאשׁוֹן לְכָל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה שְׁבַע-פֶּה. אוֹלָם, בְּסוּפּוֹ שֶׁל דָּבָר כָּפַר גַּם בְּתוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב, וְאָמַר "אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם", כְּפִי שְׁמוּבָא בַּמְדָּרָשׁ (מְדָרָשׁ רַבָּה קִרְח יח', ג'): "מָה כְּתוּב לְמַעְלָה (=בְּסוּף הַפְּרָשָׁה הַקּוֹדֶמֶת)? 'דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְעֵשׂוּ לָהֶם צִיצִית... וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת'. (לְכֵן) קִפֵּץ קִרְח וְאָמַר לְמִשֶּׁה: טְלִית שְׁכֵלָה תְּכֵלֶת, מָהִי שְׁתֵּהא (=הָאֵם הִיא) פְּטוּרָה מִן הַצִּיצִית (=מֵהַחוּט שֶׁל הַתְּכֵלֶת)? אָמַר לוֹ (מִשֶּׁה): חֵיבֵת בְּצִיצִית (=חֵיבֵת בְּחוּט שֶׁל תְּכֵלֶת). אָמַר לוֹ קִרְח: טְלִית שְׁכֵלָה תְּכֵלֶת אֵין פּוֹטְרַת עֲצָמָה, (ו) אַרְבַּע חוּטִין (שֶׁל תְּכֵלֶת) פּוֹטְרוֹת אוֹתָהּ?... בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר קִרְח: אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְלֹא מִשֶּׁה נְבִיא, וְלֹא אַהֲרֹן כֹּהֵן גְּדוֹל...".

וְהִבִּיאוֹר בְּזֶה הוּא, שְׁמֵאֲחַר וּמִקְרָא מְלֵא דְבַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת יב', מט'): "תּוֹרָה אַחַת יְהִיָה לְאַזְרַח וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם". וְכֵן כְּתוּב עוֹד (בַּמְדָּרָשׁ טו', טז'): "תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יְהִיָה לָכֶם וְלִגְר הַגֵּר אֲתֶכֶם". נִמְצָא, שְׁאֵם לֹא נִאֲמִין וְנִשְׁמָע בְּקוֹל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, וְכָל אֶחָד יִפְרֵשׁ אֶת הַתּוֹרָה, כְּפִי שְׁעוּלָה עַל דַּעְתּוֹ, הָרִי יְהִיו כְּמָה תּוֹרוֹת, וְלֹא תּוֹרָה אַחַת. וְכְפִי שֶׁהִזְהִיר הַכְּתוּב בְּתוֹרָה (דְּבָרִים יז', יא'): "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יְמִין וְשְׂמֵאל".

וכפי שבאר גם "החינוך" וכתב בלשונו הזכה (מצוה תצו): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, ואמר זכרונם לברכה בספרי: 'לא תסור', זו מצות לא תעשה: (ו) משרשי המצוה לפי שדעות בני אדם חלוקין זה מזה, לא ישתוו לעולם הרבה דעות בדברים, וידע אדון הכל ברוך הוא שאלו תהיה כונת כתובי התורה מסורה ביד כל אחד ואחד מבני אדם, איש איש כפי שכלו יפרש כל אחד מהם דברי התורה כפי סברתו, וירבה המחלוקת בישראל... על כן, אלהינו שהוא אדון כל החכמות... צונו להתנהג בה על פי הפרוש האמתי המקביל לחכמינו הקדמונים עליהם השלום... שנשמע אל החכמים הנמצאים... (ש) יגעו כמה יגיעות בימים ובלילות להבין עמק (התורה הקדושה)".

והנה, כבר שנינו במשנה (אבות ד, ב): ש"ע **עבירה** גוררת **עבירה**". לכן, בגלל שחלק קרח על משה רבנו, אדון כל הנביאים, שהוא ראש וראשון לכל חכמי **התורה שבעל-פה**, נתקיימה "**עבירה** גוררת **עבירה**", וכפר לא רק **בתורה שבעל-פה**, אלא גם **בתורה שבכתב**, באומר, "אין תורה מן השמים". דהינו, לא רק שאין תורה מחכמי התורה בארץ, אלא גם **התורה שבכתב** איננה מן השמים, רחמנא ליצילן.

וימעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין את הטעם לכך שקרח ועדתו מצדיקים עליהם את הדין מבטן האדמה, ואומרים "משה אמת ותורתו אמת". שכן, בכך הם מגלים דעת, ש"משה", שהוא ראש וראשון לחכמי **התורה שבעל-פה** בכל הדורות, "ותורתו", שהיא התורה שבכתב, שמסר לנו בסיני - הן **אמת** - וגם הפירושים והביאורים בתורה שבעל-פה הם "**אמת**" - ראשי תיבות "**אנכי, מאימתי, תנא**". שכן, רק על-ידי התורה שבכתב המתפרשת על ידי התורה שבעל-פה, נשלם חותמו של הקב"ה - שהוא "**אמת**".

"וידבר (משה) אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו"

על הכתוב, "בקר וידע ה' את אשר לו", שואלים חז"ל, מדוע דחה משה את קרח ועדתו, וצוה לחפות עד הבקר?

המהר"ם שיף הסביר ענין זה, ואמר: הרי פתוב בגמרא (יומא עה): "המן היה מגיד לכל מה ש"בחורין ובסדקין" (=כל הנסתרות). שכן, לצדיקים המן היה יורד על פתח ביתם, לבינוניים יותר רחוק, ואילו לרשעים המן היה יורד רחוק מאד מפתח ביתם. וכך כלם ידעו מי צדיק, מי בינוני ומי רשע. על-כן, כאשר אמר קרח למשה "כי כל העדה כלם קדשים", ענה לו משה רבנו: אין בעיה! "בקר וידע ה' את אשר לו". דהינו, מחר בבקר, ברדת המן, נראה מי הצדיק ומי הרשע...

החיד"א הקדוש מפרש ענין זה לפי דרכו, ואומר: הנה, ידוע שפיוס הרביעי לבריאה נבראו המאורות - השמש והירח. וידוע מה שאמרה הלבנה, שאי-אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. ולכן אמר לה הקב"ה: "לכי ומעטי את עצמך", ואכן מעטה הלבנה את עצמה.

על-כן, אומר החיד"א, כך צריך להיות בכל בית בישראל, שהאיש הוא השורר בביתו כמלך וכפחמה ברקיע. ואילו אשתו תהא כלבנה הממעטת את עצמה, ומקבלת מהחמה, שרק אז יעלה זיווגם יפה. על-פי זה יאיר לנו להבין גם את הכתוב בגמרא (ברכות ח'): בארץ ישראל, נהגו לשאול אדם שנשא אשה: "מצא" או "מוצא"? והכונה בכך היתה, האם התקיים בחתן הכתוב במשלי (יח, כב) "**מצא**" ("מצא אשה - מצא טוב"), או התקיים בו "**מוצא**" (קהלת ז, כו), "ומוצא אני מר ממות את האשה"?

וכתב המהרש"א (חידושי אגדות), ש"איש" בגמטריה הוא 311, ואילו "אשה" בגמטריה 306, פחות ב-5 ממנין האיש. והרמז הוא, שאם האשה מכניעה את עצמה לפני בעלה, שהיא פחות ממנו לקים את ציווי הקב"ה (שאמר אל האשה (בראשית ג, טז) "והוא ימשל בך") - הנה, אז מתקיים בהם הכתוב "מצא אשה" (=306) מצא טוב". (שהרי "אשה" (=306), היא פחות מאיש (=311)). אולם, כאשר אין האשה מכניעה את עצמה לפני בעלה, והיא רוצה להיות שוה לו (=דוגלת ב"שויון זכויות"), אז מתקיים הפסוק: "ומוצא אני מר ממות את האשה" (=311). (כאן מדויק הפסוק לומר "**האשה**" (=311), שהיא גמטריה השוה ל"**איש**" (=311)). והנה, קרח טען "כי כל העדה כלם קדשים... ומדוע תתנשאו על קהל ה'", ועל-כך ענה לו משה רבנו "בקר וידע ה' את אשר לו". דהינו, מחר בבקר, כאשר תזרח החמה, תראה שהיא מולכת לבדה, ומזה תלמד שאי-אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד, שהרי הקב"ה מנה רק אחד להיות ראש לכל בני ישראל...

"בית מלא ספרים"

לגאון רבי עקיבא איגר היה בבית אוצר ספרים גדול. ידוע הדבר, שלא היה מניח בארון שום ספר לפני שלמד אותו מתחילתו ועד סופו, וידע אותו בעל-פה. עם זאת, היה נוהג מידי לילה, טרם עלותו על צוועו, לגשת לארונות הספרים ולשפוף לפניהם נחלי דמעות חמות. כשנשאל על-ידי חסידיו, מדוע הוא נוהג כך, השיב להם: מבקש אני מחילה מהספרים וממחבריהם, על שלא עלה בנדי ללמוד בהם באותו היום, משום שהייתי טרוד בלימוד אחר, ומשום שעניתי לשואלים אותי דבר של הלכה. **שבת שלום לכל בית ישראל!** נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְח **אֵל שְׂדֵי יִתְנוּ לָכֶם רְחִמִים** "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ד (20.6.14) **צִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם מֵהַפְּכַת אוֹתָם (=אֵת קִרְח וְכָל עֲדָתוֹ) הַגִּיהֶנוֹם, כְּבֹשֶׁר (שְׁמַתְבָּשֵׁל) בְּתוֹךְ הַקְּלַחַת (=קְדָרָה)"

על הכתוב בפְּרַשְׁתְנו (טו', לב'): "וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּתְבַלַּע אֹתָם וְאֶת בְּתִיהֶם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְח וְאֶת כָּל הָרְכוּשׁ", העיר האדמו"ר רבי שלום רוקח מְבַעֵל: קִרְח וְעֲדָתוֹ נֶעְנְשׂוּ כַּאֲן מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה: הֵם חֲטְאוּ בְּפִיהֶם – בַּהֲשַׁמְעַת לְשׁוֹן הָרַע וּבַהוֹצָאָת דְּבַר עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן – לְכֵן נִגְזַר עֲלֵיהֶם כְּעֹנֵשׁ: "וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ".

וְהִנֵּה, עַל עוֹנֵשׂם שֶׁל קִרְח וְכָל עֲדָתוֹ, כְּתוּב בְּגִמְרָא (סְנֵהֲדִין קי', מְתוּרָגִים): אָמַר רַבֵּה בַר חֲנָה: פַּעַם אַחַת הִלְכְתִּי בְּדֶרֶךְ. אָמַר לִי סוּחַר יִשְׁמַעְאֵל: בֵּא וְאַרְאֶה לְךָ אֶת הַבְּלוּעִים שֶׁל קִרְח. הִלֵּךְ וְהִרְאָה לִי שְׁנֵי בְּקִיעִים שֶׁהֵיָה יוֹצֵא מֵהֶם עֶשֶׂן. לְקַח גִּיזָה שֶׁל צֶמֶר, הִרְטִיב אוֹתָהּ בְּמַיִם, וְהוֹשִׁיב אוֹתָהּ בְּרֹאשׁ רֹמְחָו, וְהֶעֱבִיר אוֹתָהּ דֶּרֶךְ שְׁנֵי הַבְּקִיעִים, וְנִשְׂרַף אוֹתוֹ הַצֶּמֶר. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַיִּשְׁמַעְאֵל: הִקְשַׁב (לְקוֹלוֹת שְׁנֵשְׁמָעִים מִבְּטֶן הָאֲדָמָה). (וְאַחַר שָׁאֵל אוֹתִי): מַה שְׁמַעְתָּ? וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים כֹּךְ: 'מֹשֶׁה אָמַת וְתוֹרָתוֹ אָמַת וְאַנְחָנוּ שְׁקָרָנִים'. אָמַר לוֹ הַיִּשְׁמַעְאֵל: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם מֵהַפְּכַת אוֹתָם (=אֵת קִרְח וְכָל עֲדָתוֹ) הַגִּיהֶנוֹם, כְּבֹשֶׁר (שְׁמַתְבָּשֵׁל) בְּתוֹךְ הַקְּלַחַת (=סִיר, קְדָרָה). (וְהֵם) אוֹמְרִים כֵּן, 'מֹשֶׁה אָמַת וְתוֹרָתוֹ אָמַת וְהֵם שְׁקָרָנִים'."

וְהִנֵּה, מְצִינּוּ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ בַחֲיִי, שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל **גִּיהֶנוֹם**, הַמְהַפְּכַת אֶת קִרְח וְעֲדָתוֹ כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם כְּמוֹ בֹשֶׁר בְּתוֹךְ קְלַחַת, קָיָם גַּם אֲצֵל הַרְשָׁעִים **בְּגִיהֶנוֹם**, וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ בַחֲיִי (בְּרֵאשִׁית ג', כד'): "אֵת הַפְּרָבִים וְאֵת לֶהַט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפְּכַת... וַיִּתְּכֵן לְפָרֵשׁ כִּי הַפְּרָבִים הֵם מְלֹאכִים הַמְמוּנִים עַל ז' מְדוּרֵי גִיהֶנוֹם... וַיִּהְיֶה בִּיאֹר הַפְּתוּב: אֵת הַפְּרָבִים הַמְמוּנִים עַל לֶהַט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפְּכַת, כִּי **לֶהַט** הוּא (=פִּירוּשׁוֹ) **גִּיהֶנוֹם**, שֶׁהַרְשָׁעִים מַתְהַפְּכִים בָּהּ כְּבֹשֶׁר בְּתוֹךְ קְלַחַת (=קְדָרָה)".

וְכֵן מְצִאנוּ בְּ"סֵפֶר הַחֲסִידִים" (סִימָן רמ"א): "צְרִיכִים לְהוֹדִיעַ (לְבְנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה), כְּדֵי שִׁיתְפַּלֵּל (ו) עַל הַמֵּתִים. שְׁהָרִי, מֹשֶׁה הַתְּפַלֵּל עַל עֲצָמוֹת יְהוּדָה, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים לג', ו'): 'שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה...'. (וְאַף עַל אֲלוֹ) שְׁכַבְר מֵתוֹ, (ו) כְּבָר עֲבָרוּ יב' חֹדֶשׁ, צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם בְּכָל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ, כִּי מֵהַפְּכִים **אֵשׁ גִּיהֶנוֹם** (כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם), שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָה סו', כג'): 'וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֹא כָּל בֹּשֶׂר'. וְכָתִיב (שִׁם כד') '**וְאֵשׁ** לֹא תִכְבֶּה' – הָרִי בְּכָל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ מֵהַפְּכִים (אֵת הַרְשָׁעִים) בּוֹ (=בְּתוֹךְ הַקְּלַחַת)". (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרָה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"פִּי הָאָרֶץ, וְפִי הַבְּאֵר, וְפִי הָאֲתוֹן"

שְׁנִינּוּ בְּמִשְׁנֵה (אָבוֹת ה', ו'): "עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בְּעֶרֶב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְאֵלוֹ הֵן: פִּי הָאָרֶץ, וְפִי הַבְּאֵר, וְפִי הָאֲתוֹן...". דְּהֵינּוּ, שְׁלֹשָׁה בְּרִיאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁל פְּתִיחַת פִּיּוֹת בְּרָא הַקַּב"ה בְּעֶרֶב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: "פִּי הָאָרֶץ, וְפִי הַבְּאֵר, וְפִי הָאֲתוֹן".

הַגַּה"ק בְּעַל הַ"בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר" מֵבִיא בְּסִפְרוֹ "דְּבָרִים נְחֻמְדִים" דְּבַר נִפְלָא, בְּשֵׁם חוֹתְנוֹ (הַמְקוּבֵל הָאֱלֹקִי רַבִּי צְבִי הִירֵשׁ מְזִידִיטְשׁוּב זִיע"א), וְכֵךְ הוּא כּוֹתֵב: "פִּי הָאָרֶץ פִּי הַבְּאֵר (ו) פִּי הָאֲתוֹן, שֶׁלִּשְׁתֵּן מְסוּדְרִין בְּ-ג' פְּרָשִׁיּוֹת בְּתוֹרָה כְּסוּדָר. 'פִּי הָאָרֶץ' בְּפְרַשְׁת 'קִרְח', 'פִּי הַבְּאֵר' בְּפְרַשְׁת 'חֻקַּת', 'וְפִי הָאֲתוֹן' בְּפְרַשְׁת 'בְּלֶק'. וְשָׁמַעְתִּי מְכַבּוּד חוֹתְנִי הַקְּדוֹשׁ מֵהַר"ה (=רַבִּי צְבִי הִירֵשׁ) זְצִלָּה"ה מְזִידִיטְשׁוּב, שֶׁמָּה שִׁישׁ בְּקַבְּלַת הַקְּדוּמוֹנִים (סְגוּלָה) לְהֶעֱבִיר **מַחְשְׁבֵה זָרָה** בְּ(עַת) הַתְּפִילָה, (הוּא) לּוֹמֵר 'פִּי פִּי פִּי', עַל (ה) פִּיּוֹת הַנ"ל ('פִּי הָאָרֶץ פִּי הַבְּאֵר פִּי הָאֲתוֹן)...".

וְהִנֵּה, סְגוּלָה זֹאת לּוֹמֵר "פִּי פִּי פִּי", שֶׁהִיא כְּאִמּוֹר סְגוּלָה לְהֶעֱבִיר אֶת הַמַּחְשְׁבֵה הַזֶּה בְּשַׁעַת הַתְּפִילָה, מֵבִיא גַם הַ"מְגַן אֲבָרָהִם" (או"ח סִימָן צח', ס"ק א'): "הַמַּתְפַּלֵּל, צָרִיךְ שִׁיכּוֹן בְּלִבּוֹ פִּירוּשׁ הַמְּלוֹת (=הַמְּלִים) שְׁמוּצֵיא בְּשַׁפְּתָיו, וַיִּחְשׁוּב כְּאִילוֹ שְׁכִינָה כְּנֶגְדּוֹ, וַיִּסִּיר כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת אוֹתוֹ, עַד שֶׁתִּשְׁאַר מַחְשְׁבָתוֹ וּפְנֻתוֹ זָכָה בְּתַפְּילָתוֹ... (ו) כְּתוּב בְּסִפְר 'הַגֵּן' (סוּף יוֹם שְׁנִי), (שְׁפָדִי) לְבַטֵּל **מַחְשְׁבֵה רָעָה** בְּשַׁעַת הַתְּפִילָה, יֹאמֵר ג' פְּעָמִים 'פִּי פִּי פִּי', וְאַחַר יְרוּק ג' פְּעָמִים, וְלֹא יְרוּק לְגִמְרֵי...".

בְּעֲנִין זֶה מְבוֹאֵר בְּ"מִשְׁנֵה בְּרוּרָה" (שִׁם ס"ק ב'), שֶׁסְּגוּלָה זֹאת שֶׁהִבִּיא סִפְר הַגֵּן, לְהַזְכִּיר ג' פְּעָמִים 'פִּי פִּי פִּי', וְהוֹסִיף

בסוגריים כי "פי" הוא ראשי תיבות פלטי יוסף, דהם (=שהם) התגברו על יצר לבם, וכדאיתא בסנהדרין דף כ'...". (כידוע, פלטי בן ליש היה בעלה של מיכל בת שאול לאחר נישואיה הראשונים לדוד. במדרש מסופר, כי אף שפלטיאל בן ליש היה נשוי למיכל, הוא התנהג כאילו היתה מיכל אשתו של דוד. ולכן, אף שגר איתה בבית אחד למשך תקופה ארוכה, לא קרב אליה. בגמרא (סנהדרין יט) משבחים את פלטי על-כך. שכן, היה זה מעשה גבורה לאורך זמן (9 שנים). וכך אומרת הגמרא: "אמר רבי יוחנן: 'פלטי' שמו, ולמה נקרא שמו 'פלטיאל'?" שפלטו אל מן העבירה. מה עשה (פלטי), נעץ חרב בינו לבינה (=בינו לבין מיכל), (ו)אמר: כל העוסק בדבר זה (=יחסי אישות), ידקר בחרב זה").

המקור לכך הוא מהספר "שורשי השמות" למקובל האלקי רבי משה זכותא (הרמ"ז) זיע"א, אשר קבל מרבו, עד האריז"ל, וזו לשון קודשו: "פי – שם זה הוא שם אדיר וקדוש, ופוחו להינצל ממקרה לילה ומהרהורים רעים, (על-ידי) (ש)תאמר פסוק (תהילים קמט', ו) 'רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם', ג' פעמים, ותכון כי 'פיפיות' הם ג' פיות... כנגד ג' צדיקים – יוסף, בעז, פלטי. כי ראשי תיבות וסופי תיבות (של יוסף) – הרי 'פי'. וכן פלטי. ובעז נאמר בו (רות ג', ח) 'ולפת' – ב' (ה)אותיות (ה)אמצעיות (הן) 'פל'. ואחר כן יאמר: יהי רצון מלפניך, ה' (בניקוד שמירה), אלקינו ואלקי אבותינו, כשם שהצלת ג' צדיקים אלו מעבירה, כך תציל אותי, אני פלוני בן פלוני... וירוק (=ירק) ג' פעמים... ויאמר בכל פעם 'פי', ויכון למה שכתבנו (לעיל), ויסיר הרהורים רעים". (וכתב ה"מגן אברהם", שאין צריך לירוק בפועל ממש, אלא מספיק שיוציא קצת לשונו של פ' פעמים). "ויכפר על העם"

צריכים אנו לדעת, שכפרה צריך לעשות בכסף מלא. שכן, "כפרה" בגמטריה 305. ו"כסף" באותיות מלא (פ"ף סמ"ך פ"ה) גם כן עולה ל-305. וזאת, כדי לומר לך שהכפרה על ישראל נעשית בכסף מלא. והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה ארג"

התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי (=רשב"י) כותב בזוהר הקדוש: "בא וראה ההיא מלה היוצאת מפה האדם עולה למעלה למעלה, ומעוררת התעוררות מלמעלה, או לטוב או לדע". מדברי הזוהר הקדוש אנו למדים, כמה גדול כח הדיבור של איש ישראל, שעל-ידי דיבורו הוא קובע איזו השפעה תרד לעולם. שכן, בזמן שהוא מדבר רק דיבורי קדושה, הרי הוא גורם לכך שתתד השפעה טובה לעולם הזה. וחס וחלילה, כאשר הוא מדבר דיבורים אסורים, הרי הוא גורם, חס וחלילה, שתתד השפעה רעה... ולכן, אומר הזוהר הקדוש (שלח קעה), כבר בבקר, כאשר האדם קם משנתו, מזהירים אותו המלאכים, ואומרים לו "נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה".

בא וראה מה שכותב האריז"ל (ליקוטי תורה, "עקב"), שכל דיבור היוצא מהאדם הוא חלק מנשמתו. לכן צריך להקפיד, שלא לדבר דברים בטלים, שהרי האדם מפסיד בכך חלק מנשמתו. ועוד אומרים חז"ל, שמכל דיבור ודיבור שיוצא מפיו, בורא האדם סניגורים, או חלילה קטגורים. אם כך, מי לא יחרד לפני שמוציא דיבור מפיו, בזוכרו שהוא הולך לברוא מלאכים טובים, שילמדו עליו זכות, או, חלילה, מלאכים רעים שיקטרגו עליו. ומה נוראים הם דברי הזוהר הקדוש (פקודי רמט', ב', מתורגם): "...כל אלו שהוציאו מפייהם דבר שאינו צריך, ומטנפים פיהם – מחרימין אותם, והוא עומדים בחרם ארבעים יום, ותפילתם אינה מקובלת, ואינם נכנסים למחיצת הקב"ה, אלא עומדים נזופים בחוץ".

על-כן, צריך שכל דיבור ודיבור היוצא מהפה יהיה "מעשה ארג", כמו שכתוב בתורה (שמות כח, לב): "והיה פי ראשו בתוכו שפה... מעשה ארג". שהרי, ישראל נקראים תולעת, כמו שכתוב (ישעיה מא, יד): "אל תיראי תולעת יעקב". ומה תולעת, אין כוחה, אלא בפיה – כן ישראל, אין כוחם, אלא בפיהם.

ולכן, כמו שיש מיני תולעים, שאורגים מיני משי בפיהם, ומהם עושים לבושי מלכות, כך צריך להיות הפה של ישראל "מעשה ארג", שעל-ידי הדיבור יארגו לו בשמים לבושים, שהם "חלוקי רבנן" (=לבוש לנשמה בגן עדן). "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיכם ואת כל האדם אשר לקרח"

מסופר על הגה"ק רבי עמרם חסידא זיע"א, שבהיותו כבן שש שנים נטפל אליו ערל אחד, ולקח ממנו בכח את הטלית-קטן שלבש על בגדיו. הילד החל לבכות ולצרוח בקול מר, ולא הסכים בשום אופן לזוז מהמקום, עד שהביאו לו טלית-קטן אחר. ואז, מתוך אנוחצער אמיתית ורונית כאב, פלט הנער: "הלואי ויבלע הגוי הזה באדמה...". לא עברו ימים רבים, והקול נשמע בעיר, שאותו גוי נפל לבור עמוק, ואיבריו התרסקו. כששאלו את עמרם הקטן, מה ראה לגלגל עליו זקא קללה זו, שיבלע באדמה, השיב: גם קרח, שלגלו על מצות ציזית, נבלע באדמה... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְח אֵל שְׂדֵי יִתְנוּ לָכֶם רְחִמִים" ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ד (20.6.14) **יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל מַחְלוּקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם – סוּפָה לְהִתְקַיֵּם... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

חז"ל אמרו בפרקי אבות (ה', יז): "כל מחלוקת שהיא לשם שמים – סופה להתקיים, ושאִינָה לשם שמים – אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאִינָה לשם שמים? זו מחלוקת קרח וכל עדתו". הנה, חז"ל העמידו את מחלוקת הלל ושמאי מול מחלוקת קרח וכל עדתו. שכן, מחלוקת הלל ושמאי היתה בעצם מחלוקת בין מידת הַחֶסֶד לבין מידת הַדִּין. ולכן בית הלל שמידתם היתה חֶסֶד, הקלו ולא החמירו בַּדִּין, ואילו בית שמאי שמידתם היתה מידת הַדִּין, לא רק שלא הקלו, אלא החמירו בַּדִּין.

אם כן, הרי זאת היתה גם מחלוקת קרח וכל עדתו, שרצו הם להשליט את הלויים (שהם מצד מידת הַדִּין) על הכהנים (שהם מצד הַחֶסֶד). (כדברי הוהר הקדוש (קרח קעו'): "תא חזי: אהרן ימינא, לואי שמאלא, קרח בעי למעבד חלופא דימינא לשמאלא" (=פא וראה: אהרן הכהן הוא ימין/חֶסֶד. הלויים הם שמאל/דִּין וקרח, רצה להחליף בין ימין לשמאל).

אם כן, לפי זה, יכול האדם לטעות ולהשוב שמחלוקת קרח וכל עדתו, היא כמו מחלוקת בית הלל ובית שמאי, וכל אחד מנסה להשליט את מידתו על השני!

אלא, שכאן מלמדים אותנו חז"ל, שאין הדבר כן, ויש הבדל גדול ביניהם, שכן, במחלוקת בית הלל ושמאי כל אחד מהם התכונן לשם שמים, בלי שום פנייה ונגיעה עצמית כלל, ושרש המחלוקת נבע מתוך בקשת חיפוש האמת. על-כן הושפע להם (=לבית הלל ולבית שמאי) שפע רב של תורה – כל אחד לפי שורשו ובחינתו. (ולכן גם נתגלה למשה בהר סיני שתהיה מחלוקת בין הלל ושמאי, כפי שמביא ה"מגלה עמוקות": "משה קבל תורה מסיני" (אבות א', א) – "משה" ראשי תיבות ישר והפוך: מחלוקת שמאי הלל, (וגם) הכל שמעו מסיני).

אבל, מחלוקת קרח וכל עדתו לא היתה לשם שמים, שכן, היתה בה גם נגיעה אישית, שנבעה מקנאה וצרות-עין, ומשאִיפה להשיג כבוד ושררה. על-כן נענשו החולקים על משה בכל חומרת הדין. והנה בענין זה ראוי לנו להבין מדוע כינו חז"ל את מחלוקת הלל ושמאי "מחלוקת לשם שמים"? ותרץ ענין זה הרה"ק פינחס פרידמן ואמר: הנה כתוב בבריאת העולם (בראשית א', ה'): "ויקרא אלקים לרקיע שמים". ופרש רש"י את המלה "שמים", ואמר: "אש ומים, שערכן זה בזה ועשה מהם שמים". ולכאורה קשה לנו כאן. וכי מדוע בפנינו "שמים" המלה "מים" נמצאת בשלימות, ואילו מהמלה "אש" נעלמה האות א', ונשארה רק ש'?

ויש לומר על-פי הידוע מהספרים הקדושים, שהאש רומזת על הדין, הבווער כאש. ואילו המים רומזים על החסד. והיות שבעולם הזה צריך להשליט את החסד על הדין, לכן קרא הקב"ה לרקיע, המורכב מאש וממים, "שמים" (המים בשלימות, והאש חסר א') – כדי לרמוז שצריך להכניע את מידת הדין (שהיא בבחינת אש), לפני מידת החסד (שהיא בבחינת המים). שכן, העולם הזה קיים רק בזכות החסד, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה".

ומכיון שבית שמאי מידתו דין ובית הלל מידתו חסד, וכפידוע נקבעה ההלכה בבית הלל (כדי להכניע את הדין לפני החסד), אם כן מחלוקת שמאי והלל היא מחלוקת "לשם שמים". דהינו, לרמוז שצריך להכניע את מידת הדין (=האש) לפני מידת החסד (=מים), שעל-כך רומז השם "שמים" שמורכב ממים (=חסד) שהוא בשלימות, ואילו האש (=הדין) הוא חסר ונכנע. וזהו שאמרו חז"ל "כל מחלוקת שהיא לשם שמים – סופה להתקיים", דהינו כאשר במחלוקת החסד ("מים") הוא בשלימות והוא השולט (כמו במלה "שמים"), אז "סופה להתקיים", שכן העולם הזה יכול להתקיים רק במידת החסד, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה".

"ויקח אהרן את הקטורת... וירץ אל תוך הקהל... ויתן את הקטורת ויכפר על העם" (יו', יב')

בפרשתנו מופיע תאור הכח המיוחד של הקטורת לעצירת המגפה, כפי שכתוב: "ויקח אהרן... ויתן את הקטורת

ויכפר על העם... ותעצר **המגפה**". בענין זה כותבת הגמרא (שבת פט): בשעה שעלה משה רבנו למרום, ונלחם עם המלאכים כדי לקבל את התורה הקדושה, ולבסוף נצחם, נעשה משה אהוב על כל המלאכים, וכל אחד מהם נתן לו מתנה, שנאמר: "עלית למרום, שבית שבי, לקחת מתנות באדם". וגם מלאך המות נתן לו מתנה, שנאמר "ויתן את הקטרת ויכפר על העם... ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר **המגפה**". ואם לא שנתן לו מלאך המות סגולה זו של הקטרת לעצור **המגפה**, איך ידע זאת משה?

ומוסיפה הגמרא ואמרת, שהקטרת היא בעיקר כפרה על **לשון הרע**. ומדוע דוקא **לשון הרע**? – אלא, יבוא דבר שבחשאי (כמו הקטרת, שנעשית בהסתר בתוך ההיכל) ויכפר על דבר שבחשאי (על **לשון הרע**, שמספרים בחדרי חדרים). ולכן כפר אהרן על העם בקטורת, כיון שהעיקר במחלוקת קרח היה עון לשון הרע כנגד משה רבנו, וכך הוצתה **אש המחלוקת**, ולכן היה צריך לכפר בקטרת.

הזהר הקדוש מביא גם הוא את מעלתה של הקטרת, וכך הוא כותב: אמר רבי פינחס: פעם אחת הייתי הולך בדרך, ופגשתי את אליהו הנביא. אמרתי לו: יאמר לי אדוני דבר שהוא מועיל לבריות. אמר לי אליהו הנביא: כאשר פורצת **מגפה** (לא עלינו) – אם יכנסו ישראל, בניו של הקב"ה, לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות, ויאמרו ברצון ובכונה את עניני הקטרת – תבטל המגפה מהם. וממשיך הזהר הקדוש ואומר: וזהו גזירת ברית לפני הקב"ה, שכל מי שקורא בכל יום פיתום הקטרת, הרי הוא ניצל מפל הפגעים והכשפים שבעולם, ומהרהור רע, מדין רע, ממות, ולא ינזק כל היום, ואין הסטרא אחרא (=כח הטומאה) יכול לשלוט עליו. אולם, אומר הזהר, צריכים לכוון בעת אמירת פיתום הקטורת. ואם לא כוון, ודאי שמועיל הדבר פחות.

ועוד אומר רבי שמעון: אם בני האדם היו יודעים כמה חשוב מעשה הקטרת לפני הקב"ה, היו לוקחים כל מלה ומלה ממנו, ומעלים אותה עטרה על ראשיהם, כמו פתך של זהב. וכל מי שעוסק בה (בקטרת), יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא, ומעביר המות ממנו ומכל העולם, וניצל מפל הדינים בעולם הזה, וכן מדיני הגיהנום. ומכל האמור לעיל נדע, כמה צריך האדם לדאוג שלא יחסיר אמירת פיתום הקטרת בתפילות שחרית ומנחה, כיון, שכמו שנאמר, פיתום הקטרת הינה ממש הצלה ומטרת הגנה עלינו מפני כל אויבינו ושונאינו הסובבים אותנו, והמחפשים כל הזמן איך להזיק לנו.

ולכן יש לומר את פיתום הקטרת בנחת ובכונה, ולא למהר ולבלוע תיבות (כנ"ל גם בתפילת העמידה), שהרי כל תיבה ותיבה חשובה לפני ה' לתפירה, והן מגרשות את המות והיסורים מאיתנו!

ואיך אפשר להבין, שיש אנשים, שבשעת התפילה, במקום לאומרה, הם מדברים עם חבריהם – ומפסידים גם הם וגם חבריהם את פיתום הקטרת שהיא הגנה כל-כך מעולה...

"ולא יהיה כקרח וכעדתו"

לאחר המהפיכה הרוסית בשנת תרס"ח (=1908), התפנסו בראדין אנשי ההמון ויסדו חברה קדישא חדשה, כנגד החברה קדישא הקיימת, דבר שהיה עלול להביא למחלוקת גדולה. בשבת, בעת התפילה בבית הכנסת, עלה ה"חפץ חיים" על הבמה, ודבר אל הציבור: "אחים! לו היו נותנים לי אלפים רובל כדי שאבוא לדרוש, לא הייתי מסכים. אבל כעת אני רואה הכרח לדרוש בפניכם. אני נמצא פה יותר מחמישים שנה, והריני זוכר את כל היהודים שהיו אז בבית הכנסת. ואיפה הם כלם היום? לא נשאר מהם זכר, מלבד המצבות בבית הקברות. רבים מכם עדין לא היו אז בין הנולדים, ורבים שהיו אז ילדים נמנים היום בין הזקנים. הלואי שכלנו נאריך ימים, אבל בסוף הרי כלנו נבוא לשם, ונצטרך למסור דין וחשבון על מה שעשינו כאן.

ודעו לכם רבותי, שענין המחלוקת הוא דבר חמור מאד, שאף מי שמקים הרבה מצות עלול להפסיד אותן בגלל המחלוקת! ואני בטוח שאם יראו, לאחר מאה ועשרים שנה, את אימת הדין, ינסו להיתפש בכל קש כדי להינצל, ויאמרו: 'היה בעירנו יהודי בשם "חפץ חיים" – שחשבו אותי לתלמיד חכם – והוא ראה את הכל ושתק'. לכן, אני מבקש שלא תזכירו את שמי. יש לי חבילה משלי, ואינני יודע איך אעבור את הדין, ואיך אוכל לקבל את אחריותם של אחרים?!". תוך כדי הדברים פרץ ה"חפץ חיים" בבכי, וכל גופו החל לרעוד מפחד. השומעים נרעשו, וקבלו עליהם לבטל מיד את החברה החדשה. הם גם קבעו תקנה חדשה למשך שלש שנים, שלא לקבל דמי קבורה, ולעסוק במצוה זו כראוי לגמילות-חסד של אמת. יהי רצון, שהמחלוקת היחידה שתהיה בינינו תהיה כמחלוקת הלל ושמאי, ולא כמחלוקת קרח וכל עדתו.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרַח אֶל שְׂדֵי יִתְנֹ לָכֶם רְחִמִים רַאשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֵט: 19:20**

עֲרַשׁ"ק כַּב' סִיּוֹן תִּשְׁע"ד (20.6.14) **צִיאַת הַשְּׁבֵט: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ישמע משה ויפל על פניו... " (טו' ד')

על הכתוב "וישמע משה ויפל על פניו..." , אמרו חז"ל (סנהדרין קי'): ש"חשדוהו **מַאֲשֵׁת אִישׁ** , שְׁנַאֲמַר: "וַיִּקְנְאוּ לַמֹּשֶׁה בַּמַּחֲנֶה". אמר ר' שמואל בר יצחק: מלמד הכתוב, שכל אחד ואחד קנא את אשתו ממשה. וכן גם יונתן בן עוזיאל אומר: "וישמע משה היך קניין כל חד מנהון ית אנתתיה לאשקיותהן מִיָּא בְּדוּקִיא מְטוּל מִשָּׁה וְנִפְל עַל אֲנָפִי מִן כִּיסוּפָא" (=כאשר שמע משה איך קנא כל אחד מהם את אשתו, והשקה אותה מי-סוטה בגלל שחשדו בו (=במשה), נפל משה על פניו מפני הבושה). ולכן אומרים חז"ל כתוב: "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה", ופרש רש"י, שמשה יצא מחוץ למחנה כדי שלא יחשדוהו עוד.

וצריכים אנו להבין. הרי אומרים חז"ל: "קרח, שפקח היה, מה ראה לשטות זו?" איך נחלקו על משה כל ראשי הסנהדראות, עד אשר חשדוהו **בַּאֲשֵׁת אִישׁ**, והביאו על-ידי כך לחרבן עצום על עם ישראל, ומתו כחמישה עשר אלף מגדולי וטובי העם בעון מחלוקתם?

שני פירושים מציינו על-כך: פירוש אחד, אומרים חכמי ישראל, כי לאחר שאלדד ומידד התנבאו במחנה שמשה ימת ויהושע מכניס את העם לארץ, החלו קרח ועדתו לחשוד במשה **בַּאֲשֵׁת אִישׁ**. שכן, ידוע שארץ ישראל אינה קולטת אנשים, **הַפְּגוּמִים** בברית קדש. ועל-כן אין למשה זכות להיכנס לארץ, כפי שהתנבאו אלדד ומידד, שמשה ימת ויהושע מכניס את העם לארץ.

פירוש שני, אומרים המפרשים, שקרח ראה שמשה כביכול "מתנשא" עליהם, כפי שאמר למשה "ומדוע תתנשא על קהל ה'", ובכך עובר הוא (=משה) על דברי חז"ל, שאסור **לְהִתְנַשֵּׂא וּלְהִתְגַּאֵל** על קהל ה', שכן, אמרו חז"ל (סוטה ד'): "כל **הַמִּתְגַּאֵה** – כְּאִילוּ בָּא עַל כָּל הָעֲרִיּוֹת". לכן הסיק קרח לעצמו, שאם כך, ומשה מתנשא להשתרר ולהתגאות על ישראל, בודאי שגם נכשל (חלילה) **בַּאֲשֵׁת אִישׁ**.

מפאן רואים אנו, שאנו למעשה חיים "בעלמא דשקרא (=בעולם השקר)". שכן, על משה רבנו – שעליו העיד ה' "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", וכן "...בכל ביתי נאמן הוא..." – אותו מאשימים קרח ועדתו שהוא **מִתְגַּאֵה וּמִתְנַשֵּׂא** על ישראל, ועל-ידי כך הגיע חלילה לעבירה כל-כך חמורה של **אִשֵׁת אִישׁ**. והם, קרח ועדתו, שכל מטרתם היתה **כְּבוֹד וְנִשְׂיָאוֹת** על ישראל עוד אומרים למשה ולאחרון "רב לכם כי כל העדה כלם קדשים...". דהינו אנחנו הקדושים ואתה משה **הַמִּתְנַשֵּׂא**... ובודאי **שְׁהִיָּצַר הָרַע** עור וסמא את עיניהם להפוך את היוצרות, ו"צבע" להם את העבירה, כדי שיחשבו שהיא מצוה. על-כן צריכים אנו להיזהר מאד בכבודם של גדולי ישראל, ואסור לנו להטיל חלילה דופי בתלמידי חכמים, שכן, רואים אנו, איך קרח ועדתו, נטרדו מן העולם על שהטילו דופי במשה רבנו ע"ה. "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם... ואת כל הרכוש"

על הכתוב (טו', לב) – "ותפתח הארץ את פיה" – אומרים חז"ל: מדוע עלה בדעתו של משה רבנו, אדון כל הנביאים, **הָעֲנוּ** מכל אדם, להציע לקרח ענש משונה שכזה – "ופצתה האדמה את פיה"? האם חסרים עונשים שונים ומשונים ולא רגילים, שמהם ניתן היה להוכיח לכל, שקרח נענש מן השמים?

אלא, אומרים חז"ל, כי במחלוקת קרח כנגד משה היה כאן תיקון לנשמת **קִיּוֹן**, שהרג את הבל, אחיו. שכן, אומרים חז"ל, כי ענין הגלגולים מוסיפים אמונה וחיזוק לאדם. שכן, בראותו שיש דין ושיש דין, ולמרות שהרוצח כבר נפטר ועבר מן העולם, ולכאורה מת בלי משפט ובלי ענש – הנה, למרות זאת, הוא מקבל את עונשו בעולם הזה, ברדתו שנית בגלגול, והנרצח עצמו יורד ונוקם את נקמתו מהרוצח.

וזהו שפתוב בתורה: "שפך דם האדם – באדם דמו ישפך". כלומר, רוצח, אשר שופך את דם האדם, או

"בְּאָדָם", על-ידי אותו אדם (=הנרצח עצמו), **דמו** שלו ישפך! וזאת, רק על-ידי כך שהרוצח והנרצח יבואו בגלגול, והנרצח ינקום את נקמתו ברוצח.

ואכן, ב"שער הפסוקים", מגלה לנו האר"י הקדוש איך נקם הבל את נקמתו **בְּקִין** אחיו, שרצח אותו, ואיך תקן הבל את נשמתו של אחיו קין, על-ידי שהרג הבל את קין בגלגוליו השונים.

וכך אומר האריז"ל: הבל התגלגל **בְּמִשָּׁה רַבֵּנוּ**, ואילו **קִין** התגלגל בשלשה גלגולים (שהרי ידוע שיש באדם שלשה חלקי נשמה, והם: נפש, רוח ו-נשמה): נפשו של קין התגלגלה באיש המצרי שהכה את האיש העברי. ועל-ידי זה שמשה הרגו – תקן **מִשָּׁה/הַבֵּל** את נפשו של קין. ואילו רוחו של קין נתגלגלה בקרח, ולכן התקנא קרח במשה, והתקוטט עמו. וכדי לתקן את מה ששפך קין את **דָם** הבל אחיו, ונבלע **דְמו** של הבל באדמה – נבלע קרח באדמה על-ידי **מִשָּׁה/הַבֵּל**. לעומת זאת, הנשמה של קין התגלגלה ביתרו.

והנה, מבואר במדרש רבה (ב"ר כב, ז), ש"תאומה יתרה נולדה עם הבל", ועליה התקוטטו קין והבל, וכל אחד רצה לקחתה לו לאשה, ומתוך כך קם קין אל הבל אחיו והרגו. וכדי לתקן פגם זה, שגזל קין מהבל את התאומה היתרה, הלך **יתרו** (שהוא **קִין**) ונתן **לְמִשָּׁה** (שהוא **הַבֵּל**) את צפורה בתו, שהיא גלגול התאומה היתרה.

ודבר זה נרמז גם בשם יתרו – לשון "יתר" – כדי לבוא לרמוז על התאומה היתרה, שגזל הוא מהבל אחיו בגלגול הקודם. (יתרו ידע שהוא גלגול של קין, ואילו משה הוא גלגול הבל, ורמז על-כך למשה רבנו, כאשר בא אל המדבר לקבל את התורה: "**אני חתנך יתרו** בא אליך" – ראשי תיבות "אחיי", לומר לו: אני אחיך קין מהגלגול הקודם).

ועתה יובן מנין ידע משה לבחור לקרח דוקא ענש כזה – "ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם... וירדו חיים שאלה" – כיון שמשה ידע שקרח הוא גלגול קין, אשר הרג את הבל. ולכן, כנגד מה שאמר ה' לקין (בראשית ד' י') – "מה עשית? קול דמי אחיך (**הַבֵּל**) צעקים אלי מן האדמה... אשר פצתה את פיה...". – נענש **קרח** "ופצתה האדמה את פיה" ובלעה אותו. וכנגד "קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה" – נענש **קרח**, שהוא **צועק** כל הזמן מתוך האדמה: "משה אמת ותורתו אמת".

וזהו שרמז הכתוב בתורה, לאחר שקין הרג את הבל (שם, פסוק כד): "**כִּי שִׁבְעֵתִים יָקָם קִין**". "יקם" ראשי תיבות: **יתרו, קרח, מצרי** – שהם שלושת הגלגולים של **קִין**, ורק אחריהם "יקם" קין – תהיה לו תקומה ותיקון על שהרג את הבל אחיו. (ומוסיף ואומר האר"י: הבל בגמטריה 37, וקרח בגמטריה 308. כשנתברם נקבל 345 – שווהי הגמטריה של משה – לומר לנו שמשה רבנו תקן את נשמות הבל וקרח). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"והנה פרח מטה אהרן לבית לוי, ויצא פרח ויצץ ציץ, ויגמל שקדים"

בימיו של הצדיק רבי אברהם יהושע העשיל זצ"ל מאפסא, בעל ה"אוהב ישראל", נתפס יהודי אחד לעונות, והמיר את דתו, וכך עלה לגדולה בקרב הגויים, ונתמנה לשר במדינתו. פעם, בפרוס חג הפסח, ישבו השרים על מדוכת(=התחבטו בבצעת) הדם הנוצרי שהיהודים "צריכים לערבבו" בהכנת המצות. אמר להם אותו מומר יהודי: 'הרי אתם יודעים יפה מאד שאני שונא מאד את היהודים, שהם בני אומתי, אבל לא אוכל לשאת את עיוות הדין הזה, ויודע אני שהכל עלילת דם שקרית'. נתקבלו דבריו של אותו מומר על לב השרים, והם בטלו את מזימתם כנגד היהודים. כיון שנתגלגלה זכות על ידו, נהפך לבו לטובה, והוא התעורר לחזור בתשובה. ומיד נסע אל הצדיק מאפסא, אבל הצדיק גרש אותו מעל פניו. אולם המומר לא אמר נואש, והוסיף להטריד את הצדיק מאפסא, עד שיום אחד התרעם עליו הרבי, וקרא: 'צא מפה! ואם לאו – אפה אותך במטה'. תוך כדי דיבורו הפליט הצדיק מפיו, ואמר: 'כשם שמקל זה שבידי לא יצמיח פרי, כך אתה לא תחזור בתשובה...!' לאחר ששמע את דברי הצדיק, שכב המומר ליד מפתן חדרו של הצדיק, וילל בכי תמרורים כל הלילה. הבקר האיר, והנה פלא פלאים: הביט הצדיק מאפסא במטהו, והנה הוציא המטה פרח וגמל פרי...! הבין הצדיק שמשמים רוצים בתשובת המומר, ומיד צוה הוא להכניס את המומר לחדרו, וקבלו בסבר פנים יפות, ונעתר להורות לו דרכי תשובה...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קִרְח **אֵל שְׂדֵי יִתְנוּ לָכֶם רְחִמִים** "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ד (20.6.14) **יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:35** (ר"ת 21:21)

הַפְּטָרָה: "וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"רַב לָכֶם בְּנֵי לְוִי" (טו' א')

אמר רבי לוי: ב'ר"ב" בשר (=משה, שאמר לבני לוי "רַב לָכֶם") – ב'ר"ב" בשורוהו (כך גם הקב"ה אמר למשה, שהתחנן לפניו להיכנס לארץ "רַב לָךְ, אֵל תּוֹסֵף..."). ומי לא יחרד על עמק הדין הנסתר מבני האדם. שהרי, משה רבנו – שנקרא "רַעִיָא מֵהִימְנָא" (=רועה נאמן), שמסר את נפשו עבור כל אחד ואחד מישראל, בכל עת ובכל שעה – משה, רבן של ישראל, שאמר: יאבדו משה ואֵלֶּף כְּמוֹהוּ, וְאֵל תַּנּוּק צִיפּוּרֵן אַחַת מֵאִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל – וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן בְּלִשׁוֹן שְׂאֵמֶר לְבִנֵי לְוִי "רַב לָכֶם בְּנֵי לְוִי" – כְּלוּמַר דִּי לָכֶם הַגְּדוּלָה שֵׁישׁ לָכֶם, וְאֵל תְּבַקְשׁוּ יוֹתֵר. עַל מְלִים אֵלוֹ נִתְּבַע מִשָּׁה, וְנִעְנַשׁ קִשׁוֹת מִידָה כְּנִגְדַּ מִידָה! וְעַל כֵּן בְּשִׁעָה שֶׁהַתְּחִנָּן לְפָנָיו ה' יִתְּבַרֵךְ לְהִיכָנֵס לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּפִלָּה 515 תְּפִלוֹת, כְּמִנְיַן "וְאַתְּחַנֵּן", עוֹנָה לּוֹ הַקֶּב"ה: "רַב לָךְ, אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֱלֹהֵי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה" – כִּשֶׁם שְׂאֵתָה אִמְרַת לְקִרְחַ וְעֵדְתוֹ כִּי דִי לָהֶם מָה שֵׁישׁ לָהֶם ("רַב לָכֶם בְּנֵי לְוִי"), וְאִין לָהֶם לְבַקֵּשׁ גְּדוּלָה יִתְרָה, כִּךְ גַּם אֵתָה "רַב לָךְ" – אֵל תְּבַקֵּשׁ יוֹתֵר לְהִיכָנֵס לְאַרְצֵי, וְדִי לָךְ לְהִישָׁאֵר בְּמִדְבָּר...
לומדים אנו מפאן, כְּמָה הַקֶּב"ה מְדַקְדֵק עִם הַצְּדִיקִים – עַד תְּהוּם רַבָּה, וְכֵל מִי שֶׁהוּא צְדִיק יוֹתֵר, הַקֶּב"ה מְדַקְדֵק עִמּוֹ יוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁפִתוֹב בְּתֵהִלִּים (נ', ג'): "וּסְבִיבֵי נִשְׁעָרָה מְאֹד". וּפְרָשׁוּ חוֹ"ל: "מְלַמֵּד (הַכְּתוּב) שֶׁהַקֶּב"ה מְדַקְדֵק עִם סְבִיבֵי (=הַצְּדִיקִים הַקְּרוּבִים אֵלָיו) כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה.

"וְתַפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וְתַבְלַע אֶתֶם וְאֵת בְּתֵיהֶם וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְחַ וְאֵת כָּל הָרְכוּשׁ" (טו' לב')

העיר על-כך האדמו"ר רבי שלום רוקח מבעלז: קרח ועדתו נענשו כאן מידה כנגד מידה: הם חטאו בפייהם – בהשמעת לשון הרע ובהוצאת דבה על משה ואהרן – לכן נגזר עליהם כענש: "וְתַפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ".
חו"ל אמרו על הכתוב: "וְתַבְלַע אֶתֶם וְאֵת בְּתֵיהֶם... וְאֵת כָּל הָרְכוּשׁ": אפילו כבסים ביד הפוכים, היו מתגלגלים ובאים, ונבלעים עם קרח וכל עדתו. ואפילו מחט, שהיתה שאולה בידי ישראל נשאבה אף היא ונבלעה בתוך האדמה. רבי ברכיה בשם רבי חלבו אמר: אף שמוטיהם של קרח ועדתו פרחו מתוך שטרות ומסמכים, ונבלעו באדמה. אמר ריש לקיש: קרח נתן עיניו במה שאינו ראוי לו (=בקש לעצמו שררה שאינה מגיעה לו). מה שבקש לא נתנו לו, ומה שהיה בידו – לקחו ממנו, וכל עושרו נבלע וירד עמו שאלה.

"וְתַפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וְתַבְלַע אֶתֶם וְאֵת בְּתֵיהֶם וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְחַ וְאֵת כָּל הָרְכוּשׁ" (טו' לב')

נשאלת השאלה: אם בני אדם חטאו במחלוקת קרח ועדתו – רכושם מה חטאו? מדוע נגזר על עדת קרח, שהאדמה תבלע גם את בתיהם ורכושם הרב? אלא – אומרים חכמי ישראל – אילו לא היו קרח ועדתו בעלי רכוש ומזון רב, אפשר שלא היו נקלעים למחלוקת זו. שפבר אמר החכם מפל אדם (משלי יח, כג): "וְעֵשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת" (=העשיר משיב לזולת בדברים עזים וקשים, בגלל גאותו). יוצא מפאן, שבתייהם ורכושם של קרח ועדתו היו "שוותפים" לחטאם, וגרמו להם ליפול לתוך אש המחלוקת. משום כך גזר הבורא יתברך, שלא יהא שריד ופליט לרכוש זה, והוא יבלע עמם במעמקי האדמה.
"חכמות נשים בנתה ביתה" (משלי יד, א')

אמר רב: און בן פלתי, מראשי עדת קרח – אשתו הצילה אותו. אמרה לו: מה יוצא לך מהשתתפותך במחלוקת קרח? אם משה הרב – אתה התלמיד, ואם קרח הרב – אתה התלמיד!

אמר לה און בן פלתי: ומה אעשה? עמהם (=עם עדת קרח) הייתי בעצה, ונשבעתי להם שבועת אמונים. אמרה לו: שב באהלך, ואני אציל אותך. השקתה אותו יין לרוייה, עד שהשתכר, ונפלה עליו תרדמה. והיא ישבה על פתח האהל, ופרעה שערותיה. וכך, כל מי שבא לקרוא לאון בן פלתי, כדי להתיצב כנגד משה ואהרן, ראה את אשתו

(של און), פרועת השיער בפתח האהל, ומיד חזר לאחוריו. בין לבין, עד שהם הלכו ובאו, נבלעו קרח וכל עדתו, ובעלה און בן פלת ניצל. זהו שנאמר: "חכמות נשים בנתה ביתה" – זו אשתו של און בן פלת, "ואולת בידיה תהרסנו" – זו אשתו של קרח.

"ולשמע אנקת אסיר לפתח בני תמותה" (תהילים קב, כא)

דרשו חכמינו בתלמוד (סנהדרין קח), שלקרח ולעדתו יש חלק לעולם הבא, לפי שעליהם התנבאה חנה בתפילתה: "ה' ממית ומחיה, מוריד שאול ויעל" – כשם שהוא יתברך הוריד את קרח לשאול תחתית, כדי שיתקן את אשר פגם, כך הוא יתברך, לעתיד לבוא, יעלה את קרח, לאחר שזה יתוקן.

וזהו שאומר דוד המלך (תהילים קב, כא): "ולשמע אנקת אסיר" – ה' יתברך שומע "אנקת אסיר" – את קול תפילות קרח ועדתו, שהם אסירים בשאול, בתהום רבה, והוא יתברך יעלה אותם, לעתיד לבוא.

וכן, גם האר"י הקדוש אומר שלעתיד לבוא יתעלה קרח למעלה, ודבר זה נרמז בפסוק "צדיק כתמר יפרח" – סופי תיבות – קרח, לרמזו שקרח יפרח לעתיד לבוא, לאחר שיתקן, על-ידי הענש הגדול שקבל בשאול תחתית – ואז יזכה לחזור למעלתו הראשונה. ולא עוד, אלא שמעלתו תגדל יותר. שכן, מעלת הלויים לעתיד לבוא תהיה יותר ממעלת הכהנים. ועל-כך אמרו חז"ל: "שלום שלום לרחוק ולקרוב" – "לרחוק" אותיות "לקורח" (בכתיב מלא) – שהיה רחוק ונתקרב, ונתקן (=תקן את עצמו) על-ידי התשובה שעשה. "ובני קרח לא מתו"

כאשר מונה התורה הקדושה, בפרשת "פינחס", את משפחות לוי, היא מציגת את משפחת "הקרחי". ונשאלת השאלה, איך נשארה משפחה לקרח? שהרי הוא ובניו וכל אשר להם נבלעו באדמה בשעת המחלוקת שחלקו על משה רבנו? על-כך משיבה התורה הקדושה (במדבר כו, יא): "ובני קרח לא מתו", ורש"י מבאר: "הם (בני קרח) היו בעצה תחילה – ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה (בתוך האדמה)... וישבו שם". (ולאחר מכן יצאו משם והקימו משפחה).

יהודים יקרים שימו לב! בני קרח, שהיו שותפים למחלוקת, והיו אף מנותגי העצה לפתוח בה – כשפרצה המחלוקת הם חשו חרטה "והרהרו תשובה בלבם", ואמנם הם נבלעו באדמה, אך מאחר והתחרטו והרהרו בתשובה, נתבצר להם מקום גבוה שם, והם נצלו.

דבר זה מבטא את עצם כחה של התשובה: בני קרח, שהיו מיוזמי המחלוקת, והחטיאו את כל העם – כשעשו תשובה, ואפילו שהיה זה רק "הרהור של תשובה" בלב, ואף אחד לא ידע מכם, מלבד בורא עולם, ובכל זאת, בזכות אותו הרהור תשובה, נצלו מעונש המות שנגזר על עדת קרח, וזכו שיקרה להם גם מיוחד ש"נתבצר להם מקום גבוה", ויצאו משם חיים, ומהם נולדו שמואל הנביא ועשרים וארבע משמרות כהונה, ואפילו בספר תהילים נקבעו מזמורים, שאמרו אותם בני קרח.

מפאן אנו יכולים ללמוד קל וחמר: אם בני קרח, שחטאו חטא כה נורא, זכו להינצל ולהגיע למעלות נפלאות בזכות הרהור אחד של תשובה – על אחת כמה וכמה כשמדובר בנו, בדורנו, דור שבא אחרי הרבה דורות של יהודים שמסרו את נפשם למען שמו יתברך, והיו להם הרבה תורה ומעשים טובים – בודאי שאנו, בזכות דורות אלו, ועל-ידי חזרה בתשובה, נוכל להינצל גזרות קשות ולזכות לחיים טובים, ארוכים ומאושרים אמן. ויהי רצון שיתקיימו בנו דברי הרמב"ם: "סוף ישראל לעשות תשובה... ומיד הם נגאלין". (עפ"י הרבי מלובביץ).

"ותפתח הארץ את פיה..."

פעם באו אל הגאון "אור שמח" שני אנשים, בכדי לדון לפניו על חלוקת אדמה. האחד אומר - כלה שלי, וגם השני אומר - כלה שלי. לזה אין עדים, המוכיחים את בעלותו על האדמה, וכן גם לשני לא היו עדים. נסה הרב לברר של מי החזקה על האדמה ולא הצליח. לבסוף הציע להם הרב פשרה, שיחלקו ביניהם את אדמת המריבה, אולם שניהם לא הסכימו. מה עשה הרב? - אמר להם: ברצוני לראות את הקרקע שעליה אתם מדיינים, ומיד נסעו כלם אל המקום. כשהגיעו לשם התכופף הרב, ועשה עצמו פלוחש לקרקע, ואחר הטה את אזנו לעבר האדמה, כמקשיב לה. שאלו אותו האנשים: 'מה לחשת לקרקע?' - אמר להם: 'אמרתי לקרקע, שהנה שני האנשים הללו טוענים שאת כלך שלהם, כל אחד מהם טוען שאת שלו. שאלו אותו האנשים? 'ומה ענתה האדמה?' - 'האדמה אמרה לי' - ענה הגאון "אור שמח" - 'שהיא לא של אף אחד מכם, אלא נהפוך הוא - אתם שניכם שלה! שכן בבוא יום פקודתכם תקברו באדמה ותהיו שלה...'. הבינו השניים את הרמז, והסכימו להתפשר.

שבת שלום לכל ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!